

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 30159/2023
28.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Зорана Хацића, чланова већа, у парници тужиоца ДОО за производњу, промет и услуге експорт- импорт "Татовић", Чачак, чији је пуномоћник Милица Поповић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Високи савет судства, Привредни суд у Зајечару, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Краљеву, ради накнаде материјалне штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гжрр 144/23 од 26.06.2023. године, у седници одржаној 28.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гжрр 144/23 од 26.06.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку Прр1 58/22 од 26.01.2023. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име имовинске штете по основу повреде права на суђење у разумном року, у предмету Привредног суда у Зајечару Ст бр. 385/1 исплати 368.216,85 динара, са затезном каматом почев од 09.06.2021. године до исплате, на терет буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад Привредног суда у Зајечару, осим расхода за запослене и текуће одржавања објеката и опреме. Ставом другим изреке, одбачена је тужба тужиоца у делу тужбеног захтева којим је тражио да се тужена обавезе да тужиоцу на име имовинске штете по основу повреде права на суђење у разумном року, у предмету Привредног суда у Зајечару, на износ досуђен у ставу првом изреке пресуде од 368.216,85 динара исплати и затезну камату за период од 08.07.2010. године до 08.06.2021. године. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 57.000,00 динара, на терет буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад Привредног суда у Зајечару, осим расхода за запослене и текуће одржавање објеката и опреме, са затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гжрр 144/23 од 26.06.2023. године, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом и трећем изреке тако што је одбијен

као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде имовинске штете по основу повреде права на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Зајечару Ст бр. 385/10 исплати 368.216,85 динара са затезном каматом почев од 09.06.2021. године до исплате, на терет буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад Привредног суда у Зајечару, осим расхода за запослене и текуће одржавање објеката и опреме и обавезан тужилац да туженој на име накнаде трошкова парничног поступка плати 45.000,00 динара са затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију из свих законом предвиђених разлога.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 55/14, 87/18 и 10/23), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Привредног суда у Зајечару Р4 Ст бр. 29/12 од 29.01.2021. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилац, као предлагач, дана 20.01.2021. године поднео приговор ради убрзања поступка који је у целости усвојен наведеним решењем и утврђено да је предлагачу, овде тужиоцу, повређено право на суђење у разумном року у стечајном поступку који се води пред Привредним судом у Зајечару Ст бр. 385/10. Ставом другим изреке, наложено је стечајном судији да у року од четири месеца предузме радње ради окончања стечајног поступка, а посебно да наложи стечајном управнику убрзање оглашавања продаје и спровођења продаје имовине стечајног дужника, у циљу бржег уновчења стечајне масе, формирања деобне масе и колективног намирења утврђених и признатих потраживања. Пред Привредним судом у Зајечару је решењем тог суда Ст бр. 385/10 од 08.07.2010. године, отворен стечајни поступак над Друштвеним предузећем Кожарско текстилни комбинат „КОЖА“ Зајечар и за стечајног управника одређена Агенција за приватизацију, а након измене и допуне Закона о приватизацији за стечајног управника је одређена Агенција за лиценцирање стечајних управника. Тужилац, као стечајни поверилац, је поднео у стечајном поступку пријаву потраживања против Друштвеног предузећа Кожарско текстилни комбинат „КОЖА“ Зајечар под редним бројем 14, које потраживање му је признато у стечајном поступку у износу од 368.216,85 динара у трећем исплатном реду, које није намирено.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да је тужбени захтев тужиоца основан у односу на главно потраживање, имајући у виду да пријављено и признато потраживање од стране тужиоца у износу од 368.216,85 динара, још увек није намирено, па је применом одредба члана 4, 22 и члана 31. став 1. 2. и 3. Закона о заштити права на суђење у разумном року и члана 155, члана 172. став 1 и 2. и члана 177. и члана 277. ЗОО обавезао тужену да тужиоцу накнади имовинску штету у висини ненемираног потраживања у стечају са затезном каматом почев од дана подношења тужбе, наводећи да се држава, Република Србија, у конкретном случају сматра одговорном за неизвршење пресуда донетих против предузећа са већинским друштвеним капиталом. У преосталом делу тужбеног захтева који се односи на камату

на тражени износ првостепени суд је тужбу тужиоца одбацио због правноснажно пресуђене ствари.

Према становишту другостепеног суда, одговорност Републике Србије јесте објективна, али су услови одговорности прописани Законом о облигационим односима, који се примењује на основу члана 31. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року. Потребно је, наиме, да тужилац докаже да је претрпео имовинску штету због повреде права на суђење у разумном року и да је штета узрочно-последично везана за повреду права на суђење у разумном року, који услови овде нису испуњени будући да тужилац није доказао обим у коме је претрпео материјалну штету и у ком обиму је дужник у поступку за наплату потраживања имао средстава у имовини од којих се тужилац могао наплатити у ситуацији да је суд ефикасно поступао и предузео нужне радње у циљу намирања поверилаца, ког разлога је тужбени захтев тужиоца оценио неоснованим.

Према становишту Врховног суда, другостепени суд је на овако утврђено чињенично стање правилно применио материјално право.

Неосновано се ревизијом тужиоца оспорава правилност другостепене пресуде и указује на погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“, бр. 40/2015), прописано је да странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, у року од годину дана од када је стекла право на правично задовољење (став 1). Одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року је објективна (став 3).

Према Закључку усвојеном на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда Спп 6/2016 од 02.11.2018. године, Република Србија одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа која су без њихове кривице остала неизвршена и у поступку стечаја вођеном над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року. Наведени Закључак допуњен је на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 27.09.2019. године, тако да у погледу извршних дужника физичких и правних лица који не спадају у наведену категорију, већ се ради о физичким лицима или правним лицима која нису основана на бази друштвеног или државног капитала нужно је утврђивати узрочно-последичну везу између повреде права на суђење у разумном року и неисплаћеног потраживања, те утврђивати да је управо искључиви разлог немогућности наплате тих потраживања неадекватно поступање суда.

Наиме, иако је тужиоцу решењем Привредног суда у Зајечару Р4 Ст бр. 29/12 од 29.01.2021. године утврђена повреда права на суђење у разумном року, тужилац није доказао да је услед повреде права на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Зајечару Ст бр. 385/10 претпео имовинску штету и да је она последица неадекватног поступања органа тужене за окончање тог поступка. Тужилац није доказао да је у моменту отварања стечајног поступка над стечајним дужником у моменту покретања поступка за наплату спорног потраживања на рачуну стечајног

дужника било средстава из којих би се могло исплатити тужиочево потраживање, а да му иста нису исплаћена због неправилног и незаконитог рада тужене, што би био основ одговорности за накнаду имовинске штете у овом поступку. Следом наведеног, тужилац није доказао постојање узрочно-последичне везе између штете коју трпи (у висини признатог, а неисплаћеног потраживања) и неадекватног поступања суда у стечајном поступку у циљу намирања тужиочевог потраживања, за коју штету изазвану повредом права на суђење у разумном року би била објективно одговорна тужена. У конкретном случају ненамирено потраживање тужиоца није потраживање запосленог из радног односа према стечајном дужнику, већ комерцијално потраживање по рачуну за испоручену робу стечајном дужнику, за чију наплату тужена не може бити одговорна, имајући у виду све околности утврђене у овом поступку.

На основу изнетог, Врховни суд је применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Тужиоцу нису досуђени трошкови ревизијског поступка, с обзиром да није успео у ревизијском поступку, због чега је применом члана 165. став 1. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић